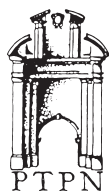

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK

Błażej Osowski

*Wariantywność
leksykalno-semantyczna
języka wielkopolskich inwentarzy
z drugiej połowy XVIII wieku*

Studia z dialektologii historycznej

Poznań 2019

WYDAWNICTWO POZNAŃSKIEGO TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK

Spis treści

Wstęp / 9

CZĘŚĆ TEORETYCZNA / 13

ROZDZIAŁ 1. Sytuacja językowa w Wielkopolsce i w Rzeczypospolitej w XVIII w. / 15

1.1. Opinie ogólne / 15

1.2. Historia i społeczeństwo / 17

1.3. Edukacja i nauka / 22

1.4. Literatura i piśmiennictwo / 26

1.5. Polityka językowa Oświecenia i stosunek do gwary / 28

ROZDZIAŁ 2. Stan badań nad językiem polskim w XVIII w. / 35

2.1. Periodyzacje / 35

2.2. Przegląd literatury / 37

ROZDZIAŁ 3. Materiał / 43

3.1. Język aktów urzędowych a polszczyzna regionalna / 43

3.2. Inwentarze / 49

ROZDZIAŁ 4. Metodologia badań / 57

4.1. Teoria wariantywności językowej / 57

4.2. Synonimia / 61

4.3. Geografia lingwistyczna / 64

4.4. Dialektologia historyczna / 69

ROZDZIAŁ 5. Metoda przyjęta w pracy / 73

5.1. Badanie wariantywności językowej w analizowanych inwentarzach / 73

5.2. Zasady mapowania / 77

5.3. Skróty i symbole stosowane w pracy / 79

CZĘŚĆ ANALITYCZNA / 81

ROZDZIAŁ 6. Wybrane warianty leksykalno-semantyczne/ 83

6.1. Warianty leksykalne związane z realiami wiejskimi / 83

1. 'Bogaty chłop' / 83

2. 'Chłop posiadający gospodarstwo o połowę mniejsze od kmiecia' / 85

3. 'Rzemieślnik wykonujący roboty w drewnie' / 87
 4. 'Kołodziej' / 88
 5. 'Ziemniaki' / 89
 6. 'Nieuprawiane pole' / 92
 7. 'Nawóz zwierzęcy' / 95
 8. 'Miejsce w stodole do młócenia' / 97
 9. 'Pomieszczenie dla wołów' / 100
 10. 'Pomieszczenie dla tuczników' / 101
 11. 'Pomieszczenie dla pszczół' i 'pasieka' / 102
 12. 'Browar' / 105
 13. 'Suszarnia słołu' / 106
 14. 'Piec do chleba' / 108
 15. 'Budynek do przechowywania ziarna' / 111
 16. 'Specjalne pomieszczenie do przechowywania ziarna' / 113
 17. 'Tartak' / 116
 18. 'Piła' / 117
 19. 'Sieczkarnia' / 118
 20. 'Drabina' / 120
 21. 'Wóz' / 122
 22. 'Narzędzia' / 124
 23. 'Drób' / 129
 24. 'Kogut' / 131
 25. 'Rozpłodowy samiec świni' / 132
 26. 'Kastrować' / 134
 27. 'Oddalić się' – konstrukcje analityczne / 135
 28. 'Kosić' / 137
 29. 'Związany z żytem' / 139
 30. 'Ręcznie' / 141
- 6.2. Warianty leksykalne niezwiązane z realiami wiejskimi / 143
31. 'Deszcz' / 143
 32. 'Piwnica' / 145
 33. 'Schody' / 146
 34. 'Gonty' / 148
 35. 'Mała izba' / 150
 36. 'Beczka' / 151
 37. 'Naprawiać' / 154
 38. 'Mieszkać' / 156
 39. 'Inny' / 158
 40. 'Tegoroczny' / 160
 41. 'Zeszłoroczny' / 161
 42. 'Różnobarwny'/'łaciaty' / 163
 43. 'Niebieski' / 165
 44. 'Po lewej/prawej stronie' / 166
 45. 'Nie ma – *non est*' / 168
 - 46a. 'Rząd pokrycia dachowego' / 170

- 6.3. Warianty semantyczne / 171
 - 46b. Znaczenie wyrazu *waszta* / 171
 - 47–49. ‘Pomieszczenia dla zwierząt’ / 172
 - 47. Znaczenie wyrazu *chlew* / 173
 - 48. Znaczenie wyrazu *obora* / 175
 - 49. Znaczenie wyrazu *stajnia* / 177
 - 50. Znaczenie *bez* i *przez* / 178
 - 51. Sieć powiązań handlowych / 180

ROZDZIAŁ 7. Struktura wariantywności językowej / 183

Zakończenie / 197

Bibliografia / 201

Spis tabel / 238

Spis wykresów / 239

Spis map / 240